

the experience of the Greek Philology Department of Mariupol State University in professional training of prospective philologist-teachers for national schools is highlighted.

УДК 371.13(477)(043)

Проценко О.Б.

Майрупольський державний університет

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ У МАГІСТРАТУРІ В УКРАЇНІ

Автором обґрунтовано основні вимоги до професійної підготовки викладача вищої школи, зокрема в умовах магістратури; проаналізовано особливості формування соціально-професійної адаптованості майбутнього фахівця до науково-педагогічної діяльності у ВНЗ.

Пріоритетна увага в реформуванні вищої освіти в Україні надається підготовці нової генерації науково-педагогічних кадрів національної еліти, здатної трансформувати в собі нову освітньо-світоглядну парадигму національно-державного творення. Науково-педагогічна діяльність викладача вищої школи – це не просто поєднання педагогічної діяльності, до якої його готували у вищому навчальному закладі і яку він реалізовував у школі, і науковій діяльності, досвід якої здобутий в процесі роботи над дисертаційним дослідженням. Науково-педагогічна діяльність викладача – це принципово відмінна філософія професійної життєдіяльності [1].

У педагогіці вищої школи вважається загально визнаним, що професійні вимоги до педагога повинні складатися з трьох основних комплексів: загальногромадянські риси (широкий світогляд, принциповість і стійкість переконань; громадянська активність і цілеспрямованість; національна самосвідомість, патріотизм і толерантність щодо інших народів і культур); властивості, що визначають специфіку педагогічної професії (науково-педагогічна творчість; професійна працездатність; активна інтелектуальна діяльність, науковий пошук; педагогічне спрямування наукової ерудиції; педагогічна спостережливості; педагогічна уява і інтуїція; володіння педагогічною технікою); спеціальні знання, уміння і навички з предмету (проектування цілей навчання і прогнозування шляхів професійного становлення майбутнього фахівця; конструювання методичних підходів і здатність передбачати можливі результати; організаторські і комунікативні здібності) [1].

Підготовка майбутнього викладача вищого навчального закладу на етапі навчання в магістратурі вимагає, в першу чергу, від системи управління дотримання таких стратегічних напрямків: створення регіональної системи моніторингу якості науково-педагогічної діяльності; науково-методичне забезпечення системи розвитку професіоналізму педагога; більша персоніфікація даної системи, що надавало б кожному викладачеві ширші можливості для оновлення, удосконалення, поглиблення своєї професійно-педагогічної підготовки в прийнятний для нього спосіб.

На етапі магістратури передбачається:

- вивчення магістрантами, як майбутніми викладачами, нормативних курсів «Педагогіка вищої школи», «Психологія вищої школи», «Методика викладання у вищій школі», «Методологія наукових досліджень у вищій школі», «Управління навчально-виховним процесом у вищій школі», «Психологія управління» та спецкурсів «Професійно-особистісне становлення викладача вищої школи», «Освітні технології навчання у ВНЗ» тощо, спрямовані на формування теоретичних знань та умінь студентів щодо здійснення науково-педагогічної діяльності у ВНЗ;

- проходження магістрантами асистентської практики, яка забезпечує занурення студентів в реальні умови здійснення науково-педагогічної діяльності та поглиблення практичних умінь викладацької, наукової, виховної, методичної, організаційної діяльності відповідно до структури діяльності викладача ВНЗ, і є своєрідним індикатором виявлення у магістрантів труднощів здійснення основних видів професійної діяльності викладача.

На етапі здійснення науково-педагогічної діяльності:

- проведення моніторингу готовності молодих викладачів до здійснення науково-педагогічної діяльності через застосування розроблених та адаптованих психолого-педагогічних методик, який дозволяє створити базу даних про особистісні якості педагогів та виявити рівень їх професіоналізму щодо здійснення науково-педагогічної діяльності у вищій школі;

- на основі результатів моніторингу складання індивідуальних програм професійного розвитку викладача;

- планування та організацію науково-методичного семінару для молодих викладачів, де розглядаються актуальні проблеми вищої школи;

- проведення індивідуальних та групових тренінгів (психологічного та педагогічного характеру) з метою вироблення особистісних та професійних якостей у викладачів;

- проведення моніторингу (поточного та підсумкового) з метою виявлення динаміки розвитку професіоналізму викладачів та розробки і планування стратегії подальшої науково-методичної роботи [2].

Реалізація всіх етапів системи вимагає оновлення змісту і функцій методичних служб відповідно до сучасної парадигми освіти і передбачає: озброєння педагогів засобами особистісного і професійного саморозвитку; створення ефективно діючої інфраструктури ВНЗ; формування в педагогів інформаційної культури, вміння працювати в інформаційному просторі, забезпечувати моніторинг інформаційних процесів в освіті; допомога в розробці та реалізації індивідуальних програм особистісного та професійного зростання; науково-методичний супровід, що сприяє організації та розвиткові практико-орієнтованих досліджень, росту творчого потенціалу викладача; експертиза інновацій, що розробляються навчальними закладами та окремими педагогами.

Література

1. Мороз О.Г. Підготовка майбутнього викладача вищої школи: психолого-педагогічний ракурс [Електронний ресурс] / О.Г. Мороз, В.І. Юрченко. Режим доступу: <http://www.psy.kiev.ua>
2. Федірчук Т.Д. Розвиток професіоналізму викладача як фактор управління якістю вищої освіти [Електронний ресурс] / Т.Д. Федірчук. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/NiO/2009_3/pedagog/fedir.htm

Protsenko O.

PROFESSIONAL TRAINING OF HIGHER SCHOOL TEACHERS IN THE MAGISTRATES OF UKRAINE

The basic requirements to the higher teacher professional training, in particular in the Magistrate environment, are determined in the article; the strategic trends of future higher teacher professional training in the Magistrates and during the period of pedagogical activities are analyzed.

УДК 371.132 : 37.013.73

Прудченко І.І.

Інститут філософської освіти і науки Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Окреслено культурологічні орієнтири формування змісту вищої педагогічної освіти через акцентуацію культуровідповідної та культуротворчої парадигми освіти, обґрунтовано соціокультурні функції вищої освіти, розглянуто зміст вищої педагогічної освіти як одного з її компонентів (у руслі культурологічного підходу в педагогіці).

Освітня система – це соціальний інститут адресної і цілеспрямованої передачі концентрованого досвіду попередніх поколінь, який, у якості єдино закріплених знань, умінь і навичок, виступає моделлю дій у будь-якій ситуації. Оскільки культура являє собою освоєний і уречевлений людиною досвід її життєдіяльності, то освіта (навчання і виховання) видається ні чим іншим як оволодінням культурою. Отже, небезпідставною є